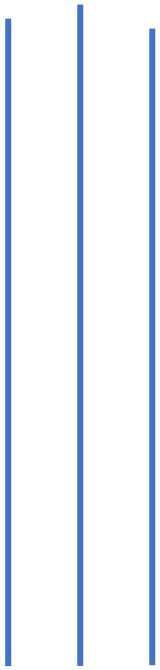

सिद्धार्थनगर नगरपालिकाको
नगरसभाको २० औं अधिवेशनबाट

पारित भएको

आ.व. २०८३/०८४ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

पारित भएको मितिः २०८३/०३/२५

सिद्धार्थनगर नगरपालिका
सिद्धार्थनगर, रुपन्देही
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

सिद्धार्थनगर नगरपालिकाको नगर सभाको २०औं अधिवेशनमा नगर प्रमुख श्री इश्तियाक अहमद खाँद्वारा प्रस्तुत भई सभाबाट पारित भएको

आर्थिक बर्ष २०८३/८४ को बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

आदरणीय नगर सभाका सदस्यहरू,
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत,
राष्ट्रसेवक कर्मचारी, ।

नेपालको संविधानले परिकल्पना गरेको संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको मर्म अनुरूप स्थानीय सरकार जनताको सबैभन्दा नजिकको सरकारको रूपमा स्थापित भएको छ । स्थानीय तहको प्रमुख जिम्मेवारी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु, समावेशी विकासलाई प्रवर्द्धन गर्नु तथा स्थानीय स्रोत, साधन र अवसरहरूको अधिकतम उपयोग गर्दै समृद्ध समाज निर्माण गर्नु हो । यस सिद्धार्थनगर नगरपालिकाले विगतका वर्षहरूमा सुशासन, सामाजिक न्याय, आर्थिक समृद्धि, पूर्वाधार विकास तथा सेवा प्रवाहमा उल्लेखनीय उपलब्धिहरू हासिल गरेको छ।

हाल विश्वव्यापी रूपमा सूचना प्रविधिको तीव्र विकास, जलवायु परिवर्तनका चुनौती, बढ्दो शहरीकरण, युवाहरूको रोजगारीको आवश्यकता, गुणस्तरीय स्वास्थ्य तथा शिक्षाप्रतिको नागरिक अपेक्षा र दिगो विकासका लक्ष्यहरूको स्थानीयकरण जस्ता विषयहरू हाम्रो सामु प्रमुख चुनौती र अवसरका रूपमा रहेका छन् । यस्ता चुनौतीलाई अवसरमा रूपान्तरण गर्दै **"कृषि, स्वास्थ्य, पर्यटन, उद्योग, व्यापार र शिक्षा; हराभरा बुद्ध भूमि सिद्धार्थनगरको ईच्छा"** को लक्ष्य प्राप्तिका लागि आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को नीति तथा कार्यक्रम पेश गरेको छु।

आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को नीति तथा कार्यक्रमले सुशासन तथा संस्थागत सुदृढीकरण, सामाजिक विकास, गुणस्तरीय स्वास्थ्य तथा शिक्षा, कृषि तथा उद्यम विकास, राजस्व परिचालन, रोजगार प्रवर्द्धन, पूर्वाधार विकास, वातावरण संरक्षण तथा सरसफाइ व्यवस्थापनलाई प्राथमिकतामा राखेको छ । यस नीति तथा कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयनका लागि नगरसभा सदस्यहरू, राजनीतिक दलहरू, कर्मचारीहरू, निजी क्षेत्र, नागरिक समाज, विकास साझेदार संस्थाहरू तथा सम्पूर्ण नगरवासीहरूको सक्रिय सहभागिता, सहयोग र सहकार्यको अपेक्षा गरेको छु ।

सिद्धार्थनगर नगरपालिकाको समग्र विकास, समृद्धि र सुशासनको यात्रामा योगदान पुऱ्याउनुहुने सम्पूर्ण महानुभावहरूप्रति हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु । अब म आगामी यस गरिमामय सभा समक्ष आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ नीति तथा कार्यक्रम यस सम्मानित नगरसभा समक्ष प्रस्तुत गर्दछु।

१. **"कृषि, स्वास्थ्य, पर्यटन, उद्योग, व्यापार र शिक्षा; हराभरा बुद्ध भूमि सिद्धार्थनगरको ईच्छा"** भन्ने नगरपालिकाको दिर्घकालिन सोचलाइ पूर्णता दिन कृषिको आधुनिकिकरण, व्यवसायीकरण तथा बजारीकरण मार्फत कृषकको जिवनस्तर उकास्नका लागी कृषि कार्यक्रम अन्तर्गत उन्नत जातको बीउ उत्पादनमा विशेष जोड दिदैं उन्नत जातको गँहु, धान, मकै, तोरी, मसुरो, तरकारीका बीउ र फलफूल आदिको विउविजनमा अनुदानमा उपलब्ध गराईनेछ। कृषकहरुको कृषि उत्पादनको बिक्री बितरणका लागि बजार, कृषि संकलन केन्द्र कृषि सामुदायिक बजारहरुमा सहज बिक्री बितरणका लागि व्यवस्था मिलाईनेछ। कृषि बजारमा बीउविजन, मलखाद, बिषादी सामग्रीको गुणस्तर र मुल्यमा विशेष ध्यान दिइ बजार अनुगमन गरिनेछ ।

२. सिद्धार्थनगर नगरपालिका अत्यधिक बजार क्षेत्र भएकोले करेसाबारी तथा कौशी खेती, च्याऊ खेती, सम्बन्धी तथा अन्य क्षेत्रमा वस्तु विषेश बालीहरुको तालिम कृषकहरुको मागमा तालिम, बीउबिजन तथा अन्य कृषि उपकरणहरु निःशुल्क रुपमा उपलब्ध गराइनेछ। कृषकहरुलाइ लक्षित गरी स्वच्छ दुग्ध तथा माछा, मासु उत्पादनका विभिन्न तालिम संचालन गरिनेछ।

३. कृषिमा आधारित किसानहरुको सुचीकरण तथा कृषि सम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन गरिनेछ जसमा नगरपालिका भित्र के कति कृषि जग्गा छ र सो जग्गाहरु राजमार्गबाट कति दूरीमा छन्, कृषिमा पूर्ण तथा आंशिक रुपमा निर्भर जनसङ्ख्या कति छ, सिचाईको अवस्था, बालीहरुको उत्पादन र उत्पादकत्व जस्ता कुराहरुलाई पनि संलग्न गरी प्रोफाईल तयार हुन तथा किसान वर्गिकरण गरी कृषकहरुलाई कृषि अनुदान तथा अन्य सेवासुबिधा उपलब्ध गराउन किसान कार्ड उपलब्ध गराइनेछ ।

४. सिद्धार्थनगरलाई अर्गानिक नगर रुपमा विकास गर्न अर्गानिक खेतिलाइ प्रोत्साहन गरिनेछ। सो कार्यक्रम अन्तर्गत अर्गानिक एवं प्रागांरिक खेतीका जैविक विषादी तथा प्रागांरिक मल अनुदानमा वितरण गरिनेछ। अनुदानमा वर्षे तथा हिउँदे घाँसको बीउ तथा विभिन्न किसिमका मिनिरल सप्लिमेन्ट तथा भिटामिनहरु निशुल्क उपलब्ध गराईनेछ।

५. गाई, भैंसी भेंडाबाख्रा, बंगुरमा लाग्ने रोग तथा महामारी रोग विरुद्धको विभिन्न किसिमको खोपका लागि निःशुल्क खोप सेवा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । नगरभित्रका घाईते एवं विमारी सामुदायिक कुकुर तथा अन्य पशुपन्छीहरुको निःशुल्क रुपमा उपचार तथा व्यवस्थापनका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। आकस्मिक रुपमा पशुपन्छीमा लाग्ने रोगकिरा तथा दुर्घटनामा परी घाईते पशुपन्छीहरुको उपचारको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

६. सामुदायिक कुकुरहरुको नियन्त्रणका लागि स्थायी बन्ध्याकरण तथा रेबिज भ्याक्सीनेसन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ।

नगर सभाका सदस्यहरु,

७. बालबालिकाहरुलाई स्वस्थ राख्ने अभिप्रायले नियमित खोप सुनिश्चितता र दिगोपनको लागि खोप विस्तार गर्दै लगिनेछ, बालबालिकाहरुको शारीरिक, मानसिक वृद्धि विकासका लागि नियमित बृद्धि अनुगमन स्वास्थ्य परीक्षणको कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ । नगरवासीलाइ नगरपालिकाबाट प्रवाह हुने गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने उद्देश्यबाट स्वास्थ्य कार्यक्रमको नियमित अनुगमन, मूल्याङ्कन र नियमन गर्ने संयन्त्रको विकास गरिनेछ।

८. नगरपालिका भित्रका सुत्केरी महिलाहरुको जीवन रक्षा र मातृ मृत्यु कम गर्नका लागि पूर्ण संस्थागत सुत्केरी सुनिश्चितता दिगोपना र घोषणा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।

९. जेष्ठ नागरिकहरुको स्वास्थ्यलाइ दृष्टिगत गरी ८० वर्ष माथिका ज्येष्ठ नागरिकहरुलाई घरदैलोमा गएर स्वास्थ्य सेवा दिने उद्देश्यबाट जेष्ठ नागरिक स्वास्थ्य कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१०. घातक जन्य रोग डेंगु लगायत विभिन्न किटजन्य रोगहरूको खोजपड्ताल, सचेतना तथा रोकथाम कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ। मेसिन मार्फत किटनासक औषधी छर्ने कार्य गरिनेछ ।

११. रगतको अभावमा नगरवासिहरुले ज्यान गुमाउन नपरोस भन्ने उद्देश्य राखी जिल्ला रेडक्रससंगको सहकार्यमा ब्लड बैंक मार्फत नगरबासिहरुलाई निःशुल्क रगत उपलब्ध गराउने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१२. किशोरकिशोरीहरुको स्वास्थ्यलाई मध्येनजर गरी, किशोर किशोरीमैत्री स्वास्थ्य संस्था घोषणा गरिदै लगिनेछ, बिद्यालयहरुमा स्वास्थ्य तथा पोषण शिक्षालाई निरन्तरता दिइनेछ।

१३. महिला तथा बालबालिकाहरुको स्वास्थ्य क्षेत्रमा योगदान पुर्याउने महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुलाई निःशुल्क स्वास्थ्य बिमा गर्ने र दिइदै आएको सेवा सुविधामा पुर्नविचार गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ।

१४. यस नगरपालिकाको सबै वडामा स्वास्थ्यको सहज पहुच पुर्याउने उद्देश्यका साथ प्रयास भैरहेको र आधारभूत स्वास्थ्य सेवा नपुगेका वडा नं २ र ८ मा क्रमश आधारभूत स्वास्थ्य संस्था विस्तार गरिनेछ।

नगरसभाका सदस्यहरु,

१५. सामुदायिक विद्यालय तथा धार्मिक विद्यालयमा बालबालिकाहरुलाई पठन पाठन गर्नमा सहजता ल्याउन तथा शिक्षाको गुणस्तर सुधार गर्नका लागि विद्यालयको माग र आवश्यकताका आधारमा पूर्वाधार निर्माण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१६. स्थानीय पाठ्यपुस्तक (हाम्रो सिद्धार्थनगर) कक्षा १-८ को लागि अनुदान र सञ्चालन खर्च न्यून भई बिजुली तथा खानेपानीको बिल तिर्न नसक्ने विद्यालयहरुका लागि बिजुली तथा खानेपानीको बिल तिर्न आवश्यक अपुग रकमको व्यवस्थापन गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१७. विद्यालय तहमा अध्ययनरत विद्यार्थी (खेलाडी) हरुलाई खेल कौशल प्रर्दशन गर्न अवसर प्रदान गर्नका लागि आयोजना हुने राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड खेलकुद प्रतियोगिता अनुशासित, मर्यादित र व्यवस्थित बनाउन खेलप्रति थप हौसला एवं उत्साह बढाउन राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड खेलकुद प्रतियोगितालाई निरन्तरता दिईनेछ।

१८. विद्यालयलाई अनुशासित र मर्यादित बनाउदै शैक्षिक गुणस्तर तथा शैक्षिक तालिकामा एकरुपता ल्याउन, शैक्षिक क्यालेन्डर निर्माण गर्ने र शैक्षिक सूचना, तथ्याङ्क तथा बुलेटिन प्रकाशन गरी अभिलेख व्यवस्थापनलाई चुस्त दुरुस्त राख्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।

१९. नगरस्तरीय आधारभूत तह (कक्षा ८) उत्तीर्ण परीक्षा मर्यादित र व्यवस्थित रुपमा सञ्चालन तथा कक्षा १-३) निरन्तर सिकाइ मूल्याङ्कन अभिलेखका लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।

२०. प्रधान अध्यापक बैठक नियमित रुपमा (सामुदायिक, धार्मिक र संस्थागत) गरी निरन्तर विद्यालय अनुगमन निरीक्षणबाट प्राप्त विषयवस्तुलाई पृष्ठपोषणको व्यवस्था मिलाइ शैक्षिक गुणस्तर वृद्धिको कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

२१. शिक्षकको क्षमता अभिवृद्धि गरी शैक्षिक तथा प्रशासनिक र लेखा प्रणालीको गुणस्तर कायम गरी विद्यालयको पारदर्शिता, उत्तरदायित्व तथा जवाफदेहीता वहन हुन सक्ने बनाउनका लागि IEMIS तालिम (सामुदायिक, धार्मिक र संस्थागत विद्यालयहरु, प्रारम्भिक कक्षा (१-३) पढाउने शिक्षक, विषय शिक्षक तालिम (गणित, विज्ञान, भाषा, स्थानीय विषय, सबै सामुदायिक विद्यालयका प्रधानाध्यापक र लेखापालहरुका लागि पुनर्ताजगी तालिमको व्यवस्था मिलाइनेछ। सम्पूर्ण शिक्षक तथा कर्मचारी मार्फत सबै विद्यार्थीहरुलाई योग र ध्यानको माध्यमबाट स्वजागरण अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।

२२. सिकाईलाई व्यवहारिक र रोचक बनाउन सामुदायिक विद्यालयमा लक्षित संगीत कक्षा व्यवस्थापन र संगीत सामग्री, विद्यालयहरुमा अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन, निरन्तर सिकाई चौतारी अन्तर्गतका कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ।

२३. विद्यालयहरुको भौतिक पूर्वाधारमा सुधार, शैक्षिक गुणस्तरमा सुधारका कार्यक्रम, फोटोकपि मेशिन, इन्भर्टर जडान गर्ने र खुला तथा अनौपचारिक शिक्षा शिक्षण सिकाइ सहयोगको लागि सामुदायिक सिकाइ केन्द्रमा आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।

२४. प्रजातन्त्र दिवस, शिक्षा दिवस र बाल दिवसको अवसरमा शिक्षण सिकाइमा शिक्षक तथा विद्यार्थीमा उच्च मनोबल राख्न कार्यक्रम गर्न र उत्कृष्ट विद्यार्थी, शिक्षक, अभिभावक र विद्यालय सम्मान कार्यक्रम गरिनेछ ।

२५. सामुदायिक विद्यालयहरुमा उपलब्ध गराइदै आएको खाजा खर्च अत्यन्त न्यून भएको महशुस गरी बालबालिकालाइ राम्रो खाजाको व्यवस्थापनमा थप मद्दत पुगोस भन्ने उद्देश्य राखी उपलब्ध हुदै आएको खाजामा खर्च नगरपालिकाले केही रकम थप गरी उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ।

२६. शिक्षामा गुणस्तर कायम गर्न आगामी दिनमा शिक्षामा सहज पहुँच नीतिलाई अवलम्बन गरी निर्माण भएको नगर शिक्षा रणनीतिक कार्ययोजनालाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।

२७. विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्दि गर्नका लागि विद्यालय व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारी एवम् आभिभावक शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

नगरसभाका सदस्यहरुः

२८. कर प्रणालीमा सुधार गर्दै प्रगतिशील कर प्रणालीको सिद्धान्तमा रही राजश्वका नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।

२९. नगर भित्रका सरकारी, अर्ध सरकारी निकाय तथा सार्वजनिक संस्थानहरुको नाममा रहेको घरजग्गामा लाग्ने सम्पत्तिकर, भूमिकर तथा सेवाशुल्क असुलीमा पहल गरिनेछ।

३०. फर्म, व्यवसायिक प्रतिष्ठानमा स्थलगत रुपमा कर्मचारी खटाई बजार अनुगमन, फर्म तथा व्यवसाय दर्ता, नवीकरण र अध्यावधिक जस्ता कार्यलाई **"कर सहभागिता अभियान"** मार्फत निरन्तरता दिईनेछ। यसका लागि कम्तिमा एक पटक घुम्ति शिविर संचालन गरी स्थलगत कर संकलन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।

३१. करका दरलाई यथावत राखि नगरभित्र संचालनमा रहेका सबै उद्योग, व्यवसायहरुलाई करको दायरामा आवद्ध गरिनेछ। यसका लागि सबै प्रकारका व्यवसायहरुलाई सूचिकृत गरी तथ्याङ्क व्यवस्थित गरिनेछ। कर सहभागिता अभियान मार्फत करको दायरामा आउन नसकेका र विगतदेखि लामो अवधि सम्म व्यवसायकरमा बक्यौता रही अध्यावधिक हुन नसकेका करदातालाई छुट स्किमको माध्यमबाट अध्यावधिक गराउने खालका कार्यक्रम समावेश गरिनेछ। ।

३२. **No Tax: No Pay, No pay: No Service** अभियानलाई निरन्तरता दिईनेछ । जसमा नगरपालिकालाई कुनै प्रकारको कर, शुल्क वा रकम तिर्न बुझाउन बाँकी रहेका व्यक्ति वा संस्थालाई उक्त रकम असुल नभए सम्म नगरपालिकाबाट भुक्तानी नगर्ने साथै नगरपालिकालाई कुनै प्रकारको कर, शुल्क वा रकम बुझाउन बाँकी रहेका व्यक्ति/फर्म/संस्था/प्रतिष्ठान/निकाय आदिलाई नगरपालिका तथा वडाबाट उपलब्ध हुने सेवा समेत उक्त रकम भुक्तानी नहुँदा सम्म रोक लगाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ।

३३. राजस्व प्रशासनलाई चुस्त बनाउदै कर संकलनमा खटिने कर्मचारीको क्षमता विकासका लागि आवश्यक तालिम तथा स्रोत साधन उपलब्ध गरिनेछ। बढी राजस्व संकलन हुने र जनसंख्या धेरै भएका वडामा राजस्व संकलनको लागि थप जनशक्तिको व्यवस्था गरी सेवा प्रवाहलाई चुस्त बनाइनेछ । कर संकलनमा उल्लेखनीय भूमिका खेल्ने कर्मचारीलाई प्रोत्साहनको व्यवस्था गरिनेछ।

३४. हालको SUTRA राजस्व मोड्युलमा अत्याधिक प्राविधिक समस्या देखिएको र यसबाट समयमा सेवा प्रवाह हुन नसकेको गुनासो अत्याधिक रहेकोले प्रणाली सुधारका लागि सम्बन्धित निकायमा आवश्यक पहल गर्नुको साथै विद्युतीय माध्यमबाट कर तिर्ने प्रणाली सुदृढिकरण गरी राजस्व संकलनलाई Faceless बनाइनेछ । यसका लागि Tax Billing को लागि आवश्यक अध्ययन तथा पूर्वाधार तयारी गरिनेछ ।

३५. विद्युतीय भुक्तानी (E-Payment) को लागि सेवा प्रदायक संस्थाहरुसंगको सहकार्यमा घरबाटै भुक्तानी गर्न सकिने व्यवस्था मिलाईनेछ।

३६. नगरपालिकाको आन्तरिक राजस्व परिचालन क्षमता अभिवृद्धि गर्न, राजस्व अधिकारका सम्भावनाहरु खोजी गर्न, सम्भाव्य क्षेत्रको राजस्व परिचालन गर्न आवश्यक नीतिगत, कानूनी र व्यवस्थापकीय सुधारका उपायहरु पहिचान गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनुको साथै आन्तरिक आयको वैज्ञानिक प्रक्षेपणका लागि आगामी आर्थिक वर्षमा स्थानीय आर्थिक सर्वेक्षण तर्जुमा गरिनेछ।

३७. स्थानीय करदाता सम्मान कार्यक्रम मार्फत नियमित र धेरै कर तिर्ने करदातालाई नगर स्थापना दिवसको अवसरमा सम्मान गर्ने कार्यको निरन्तरता दिईनेछ ।

३८. स्थानीय कर प्रशासनसंग सम्बन्धित कानून, कार्यविधि (SOP) तर्जुमा तथा समय सापेक्ष संशोधन, परिमार्जन गरी चुस्त र करदाता मैत्री प्रणाली स्थापनाका लागि आवश्यक स्रोत परिचालन गरिनेछ ।

३९. आन्तरिक राजश्व कार्यालय रुपन्देहीको सहकार्य तथा समन्वयमा सो कार्यालयमा दर्ता हुँदै आएको PAN दर्ता आगामी आर्थिक बर्ष देखि यसै नगरपालिकाबाट दर्ता हुने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

नगरसभाका सदस्यहरुः

४०. बेरोजगार व्यक्तिहरुको तथ्यांक संकलन तथा विश्लेषण गरी रोजगार सूचना व्यवस्थापन प्रणालीमा बेरोजगारको सूची अद्यावधिक र व्यवस्थित गरिनेछ ।

४१. नगरपालिका भित्र रोजगार सिर्जना, सीप विकास तथा उद्यमशीलता प्रवर्धन सम्बन्धी सेवाहरु एकीकृत रुपमा प्रवाह गर्न आवश्यक नीति, योजना तथा कार्यक्रम स्वीकृति र कार्यान्वयन गरिनेछ।

४२. नगरपालिकामा क्रियाशिल तालिम प्रदायक संस्थामा रोजगारदाता र बैंक तथा वित्तीय संस्थासँग सम्पर्क, समन्वय र सहकार्य गरी विभिन्न तालिमहरु सञ्चालन गरिनेछ।

४३. रोजगार सेवा केन्द्रलाई केन्द्रबिन्दुमा राखी स्थानीय स्तरमै दिगो रोजगार सिर्जना, सीप विकास तथा उद्यमशीलता प्रवर्द्धन सम्बन्धी सेवाहरु एकीकृत रुपमा प्रवाह गर्न आवश्यक नीति, योजना तथा कार्यक्रम स्वीकृति र कार्यान्वयन गरिनेछ।

४४. रोजगार सेवा केन्द्रमा सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिहरूलाई केवल Cash For Work कार्यक्रममा मात्र सिमित नगरी नगरपालिकाले सञ्चालन गर्ने विभिन्न सीपमूलक तालिम, उद्यम विकास, कृषि उत्पादन तथा स्वरोजगार कार्यक्रमसँग आबद्ध गरिनेछ ।

४५. न्यूनतम १०० दिनको रोजगारी उपलब्ध गराउने गरी कृषि उत्पादन, सामुदायिक पूर्वाधार, सरसफाइ, वृक्षारोपण तथा सार्वजनिक सम्पत्ति संरक्षण सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

४६. नगरपालिका भित्र आवश्यक सीप तथा श्रम बजारको अध्ययन, Migration Profile, Industrial Survey तथा Returnee Integration Program सञ्चालन गरी वैदेशिक रोजगारबाट फर्किएका युवाहरूको सीप तथा अनुभवलाई स्थानीय उत्पादन र उद्यमसँग जोडिनेछ। युवाहरूका लागि Career Guidance, Job Fair तथा रोजगार सूचना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

४७. रोजगार सेवा केन्द्रलाई प्रविधिमैत्री बनाउँदै श्रम तथा रोजगार सूचना प्रणालीलाई डिजिटल माध्यमसँग आबद्ध गरिनेछ। महिला, दलित, अपांगता भएका व्यक्ति तथा विपन्न वर्गलाई प्राथमिकतामा राखी लक्षित रोजगार तथा उद्यम कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। समग्रमा, बेरोजगारलाई अल्पकालीन ज्यालामुखी काम भन्दा दीर्घकालीन सीप, उत्पादन, उद्यम तथा स्वरोजगारतर्फ उन्मुख गराई स्थानीय आर्थिक विकासमा टेवा पुऱ्याउने नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ।

नगर सभाका सदस्यहरुः

४८. उद्यमशीलता विकास, रोजगारी सिर्जना, पर्यटन प्रवर्द्धन क्षेत्रमा योगदान दिने फर्म तथा उद्योगलाई प्रोत्साहन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

४९. स्थानीय आर्थिक विकासको क्षेत्र पहिचान गरी उत्पादन र रोजगारी प्रवर्द्धनका लागि निजी क्षेत्रसंगको साझेदारीमा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

५०. नगरपालिकामा दर्ता हुने रु. १० लाख सम्मको पूँजी भएका प्राइभेट फर्म दर्ताको दर्ता प्रक्रिया सरलीकृत गरी कानून संशोधन मार्फत एकद्वारबाट सरल र एकीकृत सेवा प्रदान गरिनुको साथै महिला, अपाङ्गता भएका, लैङ्गिक अल्पसख्यकको नाममा प्राईभेट फर्म दर्ता गर्दा दर्ता शुल्कमा छुट प्रदान गरिनेछ।

५१. नगरभित्रको आर्थिक विकासको क्षेत्र पहिचान गरी उद्योग तथा व्यवसाय क्षेत्रको एकीकृत तथ्याङ्क तयार गर्न अध्ययन अनुसन्धान गरिनेछ ।

५२. स्थानीय करको दायरा विस्तार गर्न व्यवसायकरमा सूचिकृत नभएका उद्योग, व्यवसाय, प्रतिष्ठानहरुलाई अभियान सञ्चालन गरी करको दायरामा ल्याईनेछ । विगतमा लामो समय देखि कर नबुझाएका करदातालाई स्किम मार्फत जरिवाना तथा शुल्कमा निश्चित प्रतिशत छुट दिई दायरा विस्तार गरिनेछ।

५३. नगरपालिकाले दर्ता गरेका र नगरपालिका भित्र सञ्चालनरत सबै उद्योग, फर्म तथा प्रतिष्ठानको अनुगमन गरिनेछ ।

<u>नगरसभाका सदस्यहरुः</u>

५४. नगरपालिकामा पर्यटनको प्रवर्द्धन तथा विकासका लागी सम्भाव्य क्षेत्रको पहिचान तथा संरक्षण गरिनेछ।

५५. नगर भित्रका पार्कलाई व्यवस्थित तुल्याई संचालन गरिनुका साथै पर्यटकको मुख्य चहलपहल हुने स्थान चयन गरी पर्यटक सूचना केन्द्र स्थापना गरिनेछ ।

५६. पर्यटकीय क्षेत्रको पहिचान, संरक्षण, सम्वर्द्धनका लागी पर्यटन क्षेत्रसंग सम्बन्धित संघ, संस्था, निकाय आदिको सहभागितामा पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

५७. पर्यटन प्रबर्द्धनमा विभिन्न संघ संस्थासंगको सहकार्यमा विभिन्न कार्यक्रम गरी पर्यटकीय नगरीको हबको रुपमा विकास गरिनेछ ।

नगरसभाका सदस्यहरुः

५८. सहकारी क्षेत्रसंग सम्बन्धित अध्ययन अनुसन्धान तथा सहकारी मार्फत नवप्रवर्तन र रोजगारी सृजनाका कार्यक्रममा साझेदारी गरिनेछ ।

५९. सहकारी क्षेत्रमा रहेको लगानी योग्य रकमलाई परिचालन गर्न सहकारी संस्था संगको साझेदारीमा स्टार्टअप, बिउपूँजी तथा सुलभ कर्जा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । यसका लागि नगरपालिकाबाट सीपमुलक तालिम संचालन गर्दा सहकारी संघ/संस्था संग सहकार्य गरी तालिम संचालन गर्नुको साथै शीप सिकेका व्यक्तिलाई सहकारी मार्फत वित्तीय स्रोत उपलब्ध गराइनेछ ।

६०. बैक/वित्तीय संस्था र सहकारी मार्फत वित्तीय साक्षरताका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

६१. सहकारी सम्वद्ध तालिम, गोष्ठी, सिकाई कार्यशाला तथा कार्यक्रम मार्फत संचालक, कर्मचारी र सदस्यबीच सहकारिता प्रवर्द्धन, नेतृत्व विकास, क्षमता अभिवृद्धि हुने खालका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

६२. कार्यक्षेत्र भित्रका सबै सहकारीको नियमित अनुगमन गरी असल कार्य गर्ने सहकारी संस्थालाई पुरस्कृत गरिनेछ । सहकारीको तथ्याङ्क, लेख, सहकारीका प्रचलित कानून तथा सहकारीका गतिविधिहरु समावेश गरी वार्षिक पत्रिका प्रकाशित गरिनेछ ।

६३. एक व्यक्ति एक विषयगत सहकारी नीतिलाई बढावा दिई एक स्थानीय तहमा संचालनमा रहेका समान प्रकृतिका विषयगत सहकारी संस्थामा सिद्धार्थनगर सहकारी सञ्जाल संगको सहकार्यमा दोहरो सदस्यता न्यूनिकरण अभियान संचालन गरिनेछ ।

६४. संघीय सरकार, प्रदेश सरकार, अन्य निकाय, सहकारी अभियान तथा प्रारम्भिक सहकारी संस्थाहरु संगको सहकार्यमा साझेदारी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । सिद्धार्थनगर सहकारी सञ्जाल संगको लागत साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

६५. सहकारी प्रवर्द्धन तथा संस्थागत सुदृढीकरण कार्यक्रम मार्फत नमुना सहकारी संस्था विकास कार्यलाई जोड दिईनेछ । आगामी आर्थिक वर्षमा कम्तिमा २ वटा संस्था छनौट गरी नमुना सहकारी विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

६६. समस्याग्रस्त सहकारीहरुको खराब कर्जा तथा ऋण असुली र बचत कर्ताको रकम फिर्ता सम्बन्धमा नगरपालिकाले विशेष पहल गरी खराब कर्जा तथा ऋण असुलीमा सहजीकरण गरिनेछ भने रकम वचत गरेका बचतकर्ताको रकम फिर्ताको लागि आवश्यक पहल गरिनेछ।

<u>नगरसभाका सदस्यहरु,</u>

६७. नेपाल सरकारलले जारी गरेको कार्यप्रकृया पुर्नसंरचना Business Process Re-Engineering : BPR कार्यान्वयन सम्बन्धि मार्गदर्शन २०८३ लाइ कार्यान्वयन गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।

६८. नगरपालिकाको सेवा प्रवाहमा प्रभावकारीता ल्याई अभिलेख प्रणालीलाई थप डिजिटल, एकीकृत र नागरिकमैत्री बनाउँदै अनलाइन सेवा, विद्युतीय अभिलेख तथा डिजिटल हस्ताक्षर प्रणालीको विस्तार गरिनेछ।

६९. सुशासन तथा पारदर्शितालाइ मध्यनजर राख्दै नगरपालिकाको योजना, बजेट, खर्च तथा उपलब्धिहरूलाई नियमित रूपमा सार्वजनिक गर्दै सार्वजनिक सुनुवाइ, सामाजिक परीक्षण र सार्वजनिक परीक्षणलाई थप प्रभावकारी रुपमा सन्चालन गरिनेछ ।

७०. जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि आवश्यकतामा आधारित तालिम, अध्ययन भ्रमण तथा अनुभव आदानप्रदान कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ।

७१. सेवा प्रवाहलाइ उत्कृष्ठ बनाइ कर्मचारीको मनोवल उच्च राखी कार्यसम्पादनमा चुस्त दुरुस्त बनाउन कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनका आधारमा उत्कृष्ट कार्यसम्पादन गर्ने कर्मचारीलाई प्रोत्साहन तथा पुरस्कारको व्यवस्था गरिनेछ।

७२. हेल्पडेक्स मार्फत नागरिकका गुनासो, सुझाव तथा प्रतिक्रियालाई शीघ्र सम्बोधनका लागि एक समिति गठन गरी हेल्प डेस्क तथा विद्युतीय गुनासो व्यवस्थापन प्रणाली प्रभावकारी गरिनेछ ।

७३. अन्तर प्रदेश समन्वय कार्यक्रम अन्तर्गत संघ, प्रदेश तथा अन्य स्थानीय तह, निजी क्षेत्र तथा विकास साझेदारहरूसँगको समन्वय र सहकार्यलाई सुदृढ गरी जनचेतना तथा विकासका कार्यक्रमहरूलाइ थप प्रभावकारिताका साथ क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ। सार्वजनिक सेवामा सदाचार, अनुशासन, वित्तीय पारदर्शिता तथा भ्रष्टाचार विरुद्ध शून्य सहनशीलताको नीति अवलम्बन गरिनेछ।

<u>नगर सभाका सदस्यहरु,</u>

७४. बालक्लब तथा बालक्लव संजालहरुको क्षमता विकास, आबद्धता, दर्ता नवीकरण तथा बालबालिकाको क्षमता विकास गर्नका लागि बाल अधिकार समिति गठन गरी कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।

७५. बालमैत्री स्थानीय शासन अवलम्बन तथा वालश्रम मुक्त, बालमैत्री, पोषणमैत्री, वातावरणमैत्री, युवामैत्री र जेष्ठ नागरिकमैत्री घोषणा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नका लागि आवश्यक क्रियाकलापहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

७६. लक्षित वर्गको क्षमता अभिवृद्धि गरी स्वरोजगार बनी आफ्नो आर्थिक उपार्जनका लागी महिला, बालवालिका, जेष्ठ नागरिक, एकल महिला, मधेशी, आदिवासी, जनजाति, दलित, मुस्लिम, पिछडावर्ग,

सिमान्तकृत अपाङ्ग, आर्थिक अवस्था कमजोर भएका आदिलाई लक्षित गरी विशेष कार्यक्रमहरुलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

७७. नगरपालिकाको एक्लो प्रयाशबाट मात्र नगरको हरेक क्षेत्रको विकास गर्न सम्भब नहुने हुँदा सामाजिक विकास सम्बन्धमा विद्यमान कानूनले ब्यवस्था गरेका पूर्वाधार विकासका लागि स्थानीय वासिन्दाहरु प्रत्यक्ष सहभागी हुने गरी टोल विकास संस्थाहरु गठन तथा परिचालनमा विशेष जोड दिईनेछ । टोल विकास संस्थाहरुको क्षमता विकासका लागि कार्यक्रमहरु सन्चालन गरिनेछ ।

७८. नगरपालिकामा रहेका सामाजिक संघ संस्थाहरुसंग समन्वय गरी सामाजिक क्रियाकलापहरु संचालन गरिनेछ। अन्तराष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरुलाई कार्यक्रमहरु संचालन गर्न पूर्व स्वीकृति दिँदा अनिवार्य रुपमा नगरपालिकामा सूचिकृत गरी नगरपालिका संगको समन्वयमा काम गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।

७९. नगरवासीको स्वास्थ्यलाइ ध्यानमा राखी नगरवासीले उपयोग गर्ने दैनिक उपभोग्य बस्तुहरुमा गुणस्तरियता अभिबृद्धि गर्न बजार अनुगमनलाई थप व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ।

८०. महिलाहरुलाइ थप उत्साहित गरी स्वंयम उद्यमी बन्नका लागि थप बल पुगोस भनी नगरपालिकाले प्रदान गरेका उद्यमशीलता विकास तालिम लिई उपभोग्य वस्तु उत्पादन गर्ने महिलाहरुलाई थप प्रोत्साहित गर्न स्थापना गरिएको उपप्रमुख कोशेली घरलाई थप परिस्कृत र प्रभावकारी बनाईनेछ ।

८१. यस नगरका कुनै पनि नगरवासी रोजगार विहिन हुन नपरोस भनी बेरोजगार युवा तथा महिलाहरुको लागि उद्यमशीलता विकास तथा सीपविकास तालिमको ब्यवस्था गरी स्वरोजगारी तथा उद्यमी बनाउने कार्यक्रमलाई अभियानको रुपमा संचालन गरिनेछ।

८२. लक्षीत वर्गलाइ मध्यनजर राखी गरिब तथा विपन्न, दलित, आदिवासी जनजाति, एकल तथा अपाङ्गता भएका महिला, हिंसा पिडित लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक र बञ्चितिमा परेका सबै समुदायका महिला तथा किशोरीको आय आर्जन क्षमता विकास र सशक्तीकरण गर्ने गरी आर्थिक सामाजिक विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

<u>नगरसभाका सदस्यहरु,</u>

८३. सबैधानिक अधिकारको प्रयोग गरी नगरवासीलाइ न्यायिक समिति मार्फत प्रदान गरिने न्यायिक सेवाको पहुँच, गुणस्तर तथा प्रभावकारिता अभिवृद्धि गरिनेछ। न्यायिक समितिको क्षेत्राधिकारभित्र पर्ने विवादहरूको मेलमिलाप पद्धति मार्फत हुने समाधानलाई प्राथमिकता दिई सामाजिक सद्भाव कायम गरिनेछ। विवादलाइ मेलमिलाप पद्धतिबाट प्रभावकारी रुपमा सन्चालन गर्नको लागी यस नगरपालिकामा रहेका मेलमिलापकर्ताहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्न पुनर्ताजगी तालिम सञ्चालन गरिनेछ।

८४. नगरपालिकामा न्यायिक समिति मार्फत हुने कार्यक्रमहरुलाइ विद्यार्थीसंग सहज पहुँचका लागी न्यायिक समितिसँग विद्यार्थी कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।

८५. न्यायिक समिति, मेलमिलाप केन्द्र तथा सरोकारवाला निकायबीच समन्वय र सहकार्य अभिवृद्धि गरी न्यायिक सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरी स्थानीय न्याय प्रणाली, मेलमिलाप तथा कानुनी अधिकार सम्बन्धी जानकारी दिने उद्देश्यबाट न्यायिक समितिका असल अभ्यास, उपलब्धि तथा कार्यसम्पादन सम्बन्धी वृत्तचित्र (डकुमेन्ट्री) निर्माण गरिनेछ।

नगरसभाका सदस्यहरु,

८६. "समावेशी, सुरक्षित र समान अवसरयुक्त सिद्धार्थनगर" निर्माणका लागि महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा सामाजिक रूपमा पछाडी परेका वर्गको सशक्तीकरणलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

८७. बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका १२ वटा प्रतिवद्धताहरू तथा संयुक्त राष्ट्रसंघ सुरक्षा परिषदद्वारा पारित प्रस्ताव नम्बर १३२५ र १८२० का प्रावधानहरुबारे स्थानीय सरकारका पदाधिकारीहरू तथा कर्मचारीहरूलाई जानकारी दिन अभिमुखीकरण गरिनेछ ।

८८. लैङ्गिक समानता, अपाङ्गता, तथा सामाजिक समावेशीकरण (GEDSI) लाई नगरपालिकाबाट सञ्चालन हुने सबै योजना, कार्यक्रम तथा बजेट प्रणालीमा मूलप्रवाहीकरण गरिनेछ।

८९. बालबालिका लक्षित कार्यक्रम अन्तर्गत बालविवाह, बालश्रम, बालहिंसा, बाल बेचबिखन तथा विद्यालय छोड्ने प्रवृत्ति न्यूनीकरणका लागि सचेतना तथा निगरानी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

९०. महिला, बालबालिका, आदिवासी जनजाति, मानव अधिकार लगायतका क्षेत्रमा नेपालले अनुमोदन गरेका संयुक्त राष्टसंघ तथा अन्तरर्राष्ट्रिय घोषणाका प्रावधानहरु प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्न अभिप्रेरित गरिनेछ ।

९१. नगरभित्र जोखिममा रहेका तथा संरक्षणको आवश्यकता भएका बालबालिकाको पहिचान, संरक्षण, परामर्श तथा पुनःस्थापनाका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

९२. महिला तथा किशोरी विरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसा, विभेद र शोषणको अन्त्य गरिनेछ, साथै कार्यक्षेत्रमा हुने यौनजन्य हिंसा निवारणको लागि ऐन, कानुनका विषयमा कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिहरुलाई अनुशिक्षण गरिनेछ ।

९३. हिंसामा परेका महिला तथा बालबालिकालाई मनोसामाजिक परामर्श, कानुनी सहायता तथा आवश्यक संरक्षण सेवा उपलब्ध गराउने कर्यक्रम सन्चालन गरिनेछ ।

९४. यस नगरलाइ जेष्ठ नागरिक मैत्री बनाउनका लागि ज्येष्ठ नागरिकको हक, हित र अधिकारको लागि नगरक्षेत्रमा रहेका ज्येष्ठ नागरिकहरुलाई संगठित गरी ज्येष्ठ नागरिकको सम्मान, संरक्षण तथा सक्रिय सहभागिताका लागि ज्येष्ठ नागरिकमैत्री नगर बनाइनेछ साथै ज्येष्ठ नागरिकहरुलाई भेटघाटका लागि **ज्येष्ठ नागरिक मिलन केन्द्र (डे केयर)** स्थापना गरी ज्येष्ठ नागरिकका ज्ञान, सीप र अनुभवलाई समुदाय विकासमा उपयोग गर्न अन्तरपुस्ता संवाद तथा सम्मान लगायतका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ।

९५. अपाङ्गता भएका व्यक्तिका लागि सीप विकास, स्वरोजगार तथा सहायक सामग्री वितरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

९६. खुला सीमा क्षेत्रको विशेष संवेदनशीलतालाई मध्यनजर गर्दै मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार नियन्त्रणका लागि सम्बन्धित निकायसँग समन्वयात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

९७. महिला, बालबालिका तथा समाजकल्याण क्षेत्रका कार्यक्रमलाई दिगो विकास लक्ष्य (SDGs) तथा नेपालको राष्ट्रिय नीतिसँग आबद्ध गर्दै परिणाममुखी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।

९८. यौनिक तथा अल्पसंख्यक समुदायको जिवनस्तर उकास्नका लागि यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसंख्यक समुदायको अधिकार तथा समावेशीकरण सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

नगरसभाका सदस्यहरुः

९९. वैदेशिक रोजगारीमा जान चाहने नागरिकहरूलाई सही, भरपर्दो र समयसापेक्ष सूचना प्रवाह गर्न स्थानीयस्तरमा सूचना केन्द्रको क्षमता विकास गरी सूचनाको पहुँचलाई समुदाय स्तरसम्म पुऱ्याइनेछ।

१००. विप्रेषण (Remittance) को सही सदुपयोग, बचत गर्ने बानीको विकास र उद्यमशीलताका लागि आप्रवासी परिवारहरूलाई लक्षित गरी वित्तीय साक्षरता कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ साथै वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएकाहरूको ज्ञान, सीप र पूँजीलाई स्थानीय उत्पादनशील क्षेत्रमा परिचालन गरिनेछ ।

नगरसभाका सदस्यहरुः

१०१. कृषि हाटबजारको बहुउद्देश्यीय भवन A Block मा छरिएर रहेका कृषकहरुलाई व्यवस्थित रुपमा स्थानान्तरण गराई सकिएकोमा आगामी २०८३ श्रावण १ गतेदेखि सशुल्क सहित अझ व्यवस्थित रुपमा सञ्चालन गर्न आवश्यक कानूनको तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ।

१०२. कृषि हाटबजारको बहुउद्देश्यीय भवन B Block, भैरहवा मल्टीस्पोर्ट कवर्डहल निर्माणको चरणमा रहेको साथै सिद्धार्थनगर नगरपालिकाको गौरवको आयोजना अन्तर्गत बजेटको सुनिश्चितता गरिनेछ ।

१०३. नेपाल सरकार तथा एशियाली विकास बैंक अन्तर्गत Urban Resilience Livelihood Improvement Project (URLIP) कार्यक्रमबाट यस नगरपालिकामा सडक निर्माण, फुटपाथ निर्माण, डण्डा कोरिडोर लगायतको कार्यक्रम अन्तर्गत २६ वटा सडक लगायतका कार्य सञ्चालन हुनुपर्नेमा हाल ८ वटा सडक निर्माणाधीन अवस्थामा रहेको र बाँकी कार्य तोकिएको समय सीमा भित्र सम्पन्न गरिनेछ।

१०४. सिद्धार्थनगरलाई व्यविस्थत रुपमा सन्चालन गर्नको लागि निर्माण भएको मध्यकालीन खर्च संरचना तथा आयोजना बैंक अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

१०५. सडक कालोपत्रे गर्दा सडकका प्रारम्भिक संरचनाहरु तयार गरेर मात्र कालोपत्रे गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१०६. सडक, नाली, खानेपानी, सिंचाइ, सामुदायिक भवनहरु जस्ता पूर्वाधारहरु सबै वडामा प्राथमिकता र औचित्यताका आधारमा निर्माण गरिनेछ ।

१०७. नगरपालिकाको दिर्घकालिन भिजन नारालाइ साकार पार्नका लागि विभिन्न कार्यक्रमहरु राखी नगर सौन्दर्यकरणका कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ। विद्युत, इन्टरनेटका तार व्यवस्थित गर्ने लगायतका शहरी सौन्दर्यकरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

१०८. वडा तथा नगरमा सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरु प्रचलित कानून वमोजिमको अनुगमन समितिबाट अनुगमन गरी प्रभावकारी बनाइनेछ । स्थानीय तहको वार्षिक बजेट तथा योजना तर्जुमा कार्यविधि बमोजिम गठन हुने वडास्तरीय अनुगमन समितिको नियमित बैठक बसी वडामा संचालन भएका सम्पूर्ण योजनाको समिक्षा गरिनेछ र सञ्चालित योजनाहरुलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।

१०९. विकास निर्माण कार्यमा साना टुक्रे योजनाहरुलाई निरुत्साहित गर्दै ठूला र दिर्घकालिन बहुबर्षिय योजना संचालन गर्ने नीतिलाई अवलम्बन गरिनेछ।

११०. नगरपालिकाको लागत साझेदारीमा हुने योजनाहरुमा म्याचिङ्ग फण्ड राख्नु पर्ने योजनाहरुमा आवश्यक बजेट ब्यवस्थापन गरिनेछ ।

१११. सडक पार्किङलाइ व्यवस्थित गर्नका लागि नगरपालिकाको नयाँ प्रशासनिक भवन तथा नगरपालिकाको स्वामित्वमा रहेका कृषि हाटबजारमा रहेका भवनहरुमा रहेको अन्डरग्राउण्ड पार्किङ्गलाई उपयोगमा ल्याउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

११२. चालु आर्थिक बर्षमा निर्माण सम्पन्न हुन बाँकी योजनाहरुलाइ क्रमागत योजनाहरुको रुपमा लगि सो सम्पन्न गर्नका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

११३. उज्यालो सिद्धार्थनगर बनाउने उद्धेश्यले Street Light जडान कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

११४. सिद्धार्थनगर नगरक्षेत्र भित्र विकास निर्माण अन्तर्गत साना तिना भैपरी आउने कार्यलाई तत्काल सम्बोधन गरी समस्या समाधान गर्न तर्फ आवश्यक बजेटको सुनिश्चितता गरिन्छ ।

११५. सिद्धार्थनगर नगरपालिकाको फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि पूर्वाधार निर्माणतर्फ आवश्यक बजेटको सुनिश्चितता गरिनेछ ।

११६. नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सार्वजनिक तथा अतिक्रमित प्रति जग्गाको संरक्षण गरिनेछ।

नगरसभाका सदस्यहरुः

११७. भवन निर्माण अनुमति तथा घरनक्सा स्वीकृति प्रक्रियालाई प्रविधिमैत्री, पारदर्शी र सेवाग्राहीमैत्री बनाउन Electronic Building Permit System (E-BPS) को प्रभावकारी कार्यान्वयन तथा डिजिटल सेवा प्रवाहलाई सुदृढ गरिनेछ ।

११८. नेपाल राष्ट्रिय भवन संहिता, प्रचलित भवन निर्माण मापदण्ड तथा शहरी विकाससम्बन्धी कानुनी व्यवस्थाको प्रभावकारी कार्यान्वयन मार्फत सुरक्षित, व्यवस्थित, भूकम्प प्रतिरोधी तथा दिगो भवन निर्माणलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

११९. निर्माणाधीन तथा सम्पन्न भवनहरूको नियमित प्राविधिक अनुगमन, निरीक्षण तथा अभिलेख व्यवस्थापनलाई सुदृढ गर्दै स्वीकृत नक्सा तथा मापदण्ड विपरीत हुने निर्माण कार्यलाई नियमन गरी सुशासन र सेवा गुणस्तर अभिवृद्धि गरिनेछ ।

नगरसभाका सदस्यहरुः

१२०. स्थानीय विपद् जोखिम न्यूनिकरण तथा व्यवस्थापन रणनितिक कार्ययोजनालाई प्रभावकारी रुपमा कार्यन्वयनका लागि वडा स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समितिहरु गठन गरि परिचालन गरिनेछ। विपद् व्यवस्थापनको लागि विभिन्न जनचेतना मूलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ । विपद परेकालाई तत्काल उद्धार, राहत र अन्य सहयोगका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ । सबै प्रकारका विपद् व्यवस्थापनको लागि विपद् व्यवस्थापन कोषमा रकम विनियोजन गरिनेछ ।

१२१. विपद् पूर्वसूचना प्रणाली (Early Warning System) को विस्तार गरी जोखिमयुक्त क्षेत्रहरुमा सूचना प्रवाह प्रणाली सुदृढ गरिनेछ । नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सँगको सहकार्यमा तातो हावा लहर (लु) र शितलहर प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयन गरिनेछ। स्थानीय विपद प्रतिकार्य योजना बमोजिमका अन्य कार्यहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

१२२. नगरपालिकाको कृषि क्षेत्र भएका स्थानहरुमा जङ्गली जनवारहरुको आतङ्कलाई रोकथाम गर्नको लागी आवश्यक स्थानहरुमा तारजाली लगाउने प्रबन्ध मिलाउनेछ ।

१२३. यस नगरमा आइपर्ने विपदबाट बच्नका लागि विपद प्रतिकार्यको लागि Red Cross को सहयोगमा Ware House निर्माण गरिनेछ ।

१२४. नगरपालिका क्षेत्रभित्रका साँघुरा गल्ली तथा बारुणयन्त्र पुग्न कठिन हुने स्थानहरूमा आगलागी नियन्त्रण तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरणलाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यक उपकरणसहितको **अग्नि नियन्त्रण** मोटरसाइकल **(Fire Response Motorcycle)** व्यवस्था गरी तत्काल उद्धार तथा प्रारम्भिक आगो नियन्त्रण सेवाको विस्तार गरिनेछ। यसबाट आगलागीका घटनामा शीघ्र प्रतिक्रिया जनाई जनधनको क्षति न्यूनिकरण गर्न सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ।

आज प्रस्तुत गरिएको नीति तथा कार्यक्रम केवल वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमहरूको सङ्कलन मात्र नभई समृद्ध, व्यवस्थित, सुशासित, सुरक्षित र दिगो सिद्धार्थनगर निर्माण गर्ने साझा संकल्पको मार्गचित्र हो । यसमा नगरवासीका आवश्यकता, जनप्रतिनिधिहरूका सुझाव, सरोकारवालाहरूको अपेक्षा तथा संविधान र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनले निर्दिष्ट गरेका जिम्मेवारीहरूलाई आत्मसात गरिएको छ।

हामीले आगामी आर्थिक वर्षमा सुशासन, पारदर्शिता, सेवा प्रवाहको प्रभावकारिता, शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पर्यटन, पूर्वाधार विकास, वातावरण संरक्षण, विपद् व्यवस्थापन, रोजगार प्रवर्द्धन तथा सामाजिक न्यायका क्षेत्रमा विशेष प्राथमिकता दिएका छौं। सीमित स्रोत र साधनका बाबजुद जनअपेक्षालाई सम्बोधन गर्दै नगरको समग्र विकासमा केन्द्रित रहने हाम्रो दृढ प्रतिबद्धता रहेको छ। यस नीति तथा कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयनका लागि नगरसभाका सम्पूर्ण सदस्यज्यूहरू, राजनीतिक दलहरू, नीजि क्षेत्र, नागरिक समाज, सञ्चार जगत्, विकास साझेदार तथा सम्पूर्ण नगरवासीहरूको सक्रिय सहयोग र सहभागिता अपरिहार्य रहेको छ । विकास र समृद्धिको यात्रामा हामी सबै एकताबद्ध भएर अघि बढ्न आवश्यक छ। नीति तथा कार्यक्रमलाई अझ प्रभावकारी, व्यवहारिक र जनमुखी बनाउन यहाँहरूबाट प्राप्त हुने रचनात्मक सुझाव, सल्लाह तथा मार्गदर्शनलाई नगरपालिकाले उच्च सम्मानका साथ ग्रहण गर्ने विश्वास दिलाउन चाहन्छु ।

अन्त्यमा, सिद्धार्थनगर नगरपालिकाको समग्र विकास, सुशासनको प्रवर्द्धन तथा नगरवासीको जीवनस्तर उकास्ने हाम्रो साझा अभियानमा निरन्तर सहयोग पुऱ्याउनुहुने सम्पूर्ण नगरसभा सदस्यज्यूहरू, कर्मचारी मित्रहरू, सञ्चारकर्मी तथा नगरवासीप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु। यही शुभेच्छासहित प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रममाथि गहन छलफल, सुझाव तथा रचनात्मक सहभागिताका लागि सम्पूर्ण नगरसभा सदस्यज्यूहरूलाई हार्दिक अनुरोध गर्दै यो नीति तथा कार्यक्रम यही समाप्त गर्दछु ।

इश्तियाक अहमद खाँ
नगर प्रमुख